

Ekologinen verouudistus

- ja kiertotalouden tavoitteet

Vesiviisaita ohjauskeinoja – työpaja
25.8.2016 YM, Pankkisali

Sarianne Tikkanen
Suomen ympäristökeskus

Riku Lumiari 2013
Ympäristöhallinnon kuvapankki

Nykytila – Tavoitteet – Pullonkaulat - Keinot

Nykytilanteen ongelmia

- Luonnonvaroja tuhlataan
- Ympäristöä kuormitetaan
- Talous kestävämmällä pohjalla

Missä?

Kiertotalouden tavoitteita mm.

- Vähentää luonnonvarojen käyttöä
- Säilyttää materiaalit kierrossa pitkään
- Minimoida ja poistaa kuormitusta

Minne?

Mikä estää? Miten edistää?

- Halvat hinnat – tuhlaus jatkuu
- Miten saada kierrätys kannattavaksi?
- **Ohjauskeinoja – minkälaisia?**

Miten?

Taloudellisia ohjauskeinoja

Ekologinen budjetti uudistus Green Budget Reform

Ekologinen verouudistus

Ympäristöveroja

Sotumaksujen
keventäminen

Resurssiveroja

Tuloverotuksen
keventäminen

Haitallisten
verovähennysten
poistaminen

Muut
kierrätystavat

Ympäristölle haitallisten tukien
poistaminen

Päästökauppa

Ympäristöperusteiset maksut

Rahoitusinstrumentit yms.

Palautus-panttijärjestelmät

Ekologinen verouudistus

- mitä ja miksi?

Verotuksen painopisteen siirtäminen budjettineutraalisti

- Verotetaan / hinnoitellaan luonnon resursseja ja ympäristöhaittoja
  - Verolla vaikutetaan suhteellisiin hintoihin
- Verotetaan vähemmän / kannustetaan työn tekemistä ja teettämistä
  - Mahdollistetaan muutosta kohti kiertotaloutta mm. tukemalla:
    - Innovaatioita, tuotekehitystä, tuotteistamista
    - Tutkimus- ja kehitystyötä
    - Tuotteista palveluihin –konseptin luomista
    - Korjaus-, kunnostus- ja huoltotoimintoja

Verotetaan enemmän sitä, mitä halutaan vähemmän.
Verotetaan vähemmän sitä, mitä halutaan enemmän.

Kaksoishyöty - double dividend

Vesiviisaita verotuksen mahdollisuuksia Suomessa I

Tuote- ja resurssiveroja

- **Lannoitevero/ nitraattivero / mineraalifosforivero**
  - Parantaisi kierrätysravinteiden suhteellista kannattavuutta
  - Vahvistaisi typen pitämistä kierrossa – vähentäisi vesistökuormitusta
  - Nitraattiveroa ehdotettu erityisesti Itämeren valuma-alueella
  - Nitraattivero on käytössä Tanskassa (€0.67 per kg) ja Ranskassa
  - Mineraalifosforivero on käytössä Tanskassa (€0.54 per kg)
- **Kasvinsuojeluainevero**
  - terveys- ja ympäristöperusteet, kohdentuisi myös kotitalouskäyttöön
  - Käytössä mm. Tanskassa, Norjassa ja Ranskassa
- **Maa-ainesvero** (soralle ja hiekalle)
  - Parantaisi kierrätysmateriaalien kannattavuutta
  - suojelisi pohjavesialueita

Vesiviisaita verotuksen mahdollisuuksia Suomessa II

Veden käytön ja sen puhdistuksen / aineiden talteenoton hinnoittelu:

- **Kulutusvero (vesivero)**
- **Resurssivero (vedenottovero)**
- **Jätevesivero /-maksun korotus**
- **Päästövero / -maksu jätevesien haitallisille aineille, mm. fosforille**

- Kannustaisi kohti vesipihejä ratkaisuja ja veden kestäväää käyttöä
- Vähentäisi vesistökuormitusta
- Voitaisiin käyttää myös keinona kerätä investointirahoitusta puhdistusteknologiaan

Suomelle ehdotettu vesiviisaita veroja

Kaikkia näitä veteen liittyviä veroja on ehdotettu Suomelle komission teettämässä tutkimuksessa ekologisen budjetti uudistuksen mahdollisuuksista ja potentiaalista EU-maissa (2016):

Study on Assessing the Environmental Fiscal Reform Potential for the EU28. Final Report to DG Environment 2016

- Eunomia Research & Consulting (päätekijä), Århus University, Institute for European Environmental Policy, Dekstatt, ENT

Environmental Fiscal Reform Information System (EFRIS) – tietokanta:

- http://ec.europa.eu/environment/integration/green_semester/studies_en.htm

- Sisältää jo toteutettuja ekologisen budjetti uudistuksen elementtejä EU-jäsenmaissa

Vettä hinnoitellaan jo monissa EU-maissa

Vesivero / vedenottovero on käytössä mm.

- Tanskassa, Saksassa, Alankomaissa, Italiassa, Belgiassa, Unkarissa, Puolassa, Tsekin tasavallassa ja Ranskassa
- Toteutettu budjettineutraalisti kierrättämällä tuotot muun verotuksen keventämiseen

Jätevesivero / -maksu

- Kuutiomäärän sijaan voi määräytyä jäteveden sisältämien haitallisten aineiden pitoisuuksien mukaisesti mm. Virossa, Tanskassa ja Ranskassa

Tanska: vedenottovero, jätevesivero, -maksuja

- Vesilaitos joutuu maksamaan vedenottoveroa, jos sen hävikki yli 10 % otetusta vedestä – Suomessa hävikki noin 15 %
- rahoitusta laitosinvestointeihin
- kotitalouksien kulutus pudonnut 50 % vesiveron käyttöönoton jälkeen
- parantanut pintavesien laatua

Kiitos!

Vesiviisaita ohjauskeinoja yhdessä tähyämässä,

sarianne.tikkanen @ ymparisto.fi

